

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Srednjobosanski Kanton/ Kanton Središnja Bosna

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

BROJ: 06 0 U 016494 22 U

Novi Travnik, 17.06.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca Senad Begović, kao predsjednik vijeća, Vesna Vujica i Lazarela Porić, kao članovi vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Ivane Čorić-Žderić u upravnom sporu po tužbi tužitelja A.K. iz T., ... (u daljnjem tekstu tužitelj), protiv tuženog Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar (u daljnjem tekstu tuženi), radi poništenja rješenja tuženoga broj: FZ3/2/2-35-1-52-22/08, MB/OB:1132642618 od 01.02.2022. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj dana 17.06.2022. godine donio je slijedeću:

PRESUDU

Tužba se odbija kao neutemeljena.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog organa uprave odbijena je kao neosnovana žalba tuženog na rješenje direktora Kantonalne administrativne službe u Travniku broj: FZ9/2/1-35-1-76830-8/18, MB: 1132642618 od 16.09.2021. godine koje je doneseno u izvršenju rješenja šefa Sektora za sistem i provođenje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja broj: FZ3/2/2-35-1-52-20/08 od 02.09.2020. godine kojim je odbijen zahtjev tužitelja za izračun mirovine primjenom člana 40. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH („Službene novine F BiH“ broj: 13/18 i 93/19 - Ustavni sud F BiH) u vezi sa članom 16. stavak 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata („Službene novine F BiH“ broj: 41/2013).

Blagovremeno podnesenom tužbom kod ovoga suda tužitelj pobija osporeno rješenje zbog pogrešne primjene procesnog prava, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U tužbi se navodi da je drugostupanjski organ odlučujući po žalbi tužitelja na rješenje Kantonalne administrativne službe za SBK Travnik broj: FZ9/2/1-35-1-76830-8/18, MB: 1132642618 od 16.09.2021. godine kojim je odbijen zahtjev tužitelja za obračun mirovine po Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju kao neosnovan, iz razloga što smatra da tužitelj već ima prijevremenu povoljnu starosnu mirovinu od 04.12.2014. godine i da mu je to smetnja za obračun mirovine po Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju, smatra da tužitelj nema pravo na starosnu mirovinu prema odredbi člana 40. Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju, te da organi uprave nisu dužni postupati u skladu sa odredbom člana 16. stavak 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata. Po ocjeni tužitelja ovakvo osporavano rješenje tuženog organa uprave kao i rješenje prvostupanjskog organa uprave je pravno neutemeljeno i kontradiktorno pa ih stoga tužitelj u cijelosti osporava. U tužbi se dalje navodi da prvostupanjski organ nije ocijenio

sve izvedene dokaze na način kako je to propisano odredbom člana 9. Zakona o upravnom postupku te da je stoga došlo i do povrede članka 207. stavak 2. istog zakona, a imajući u vidu da osporavano rješenje ne sadrži potpuno utvrđeno činjenično stanje, ne sadrži razloge koji su bili odlučni pri ocjeni dokaza, razloge zbog kojih nije uvažen zahtjev stranke kao i razloge koji upućuju na izreku rješenja. Tužitelj navodi da nije ispunjavao uvjete ni za jednu mirovinu po osnovu Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju, stoga se odlučio za prijevremenu povoljnu starosnu mirovinu i u tom momentu dana 04.12.2014. godine je imao 59 godina života, 30 godina, 2 mjeseca i 17 dana staža osiguranja, kao i priznati vojni staž zbog učešća u ratu u trajanju od 3 godine, 8 mjeseci i 4 dana. Po ocjeni tužitelja prijevremena povoljna starosna mirovina ili bilo koja druga mirovina nije razlog a ni pravna smetnja za dobivanje neke druge povoljnije mirovine. Tužitelj je rješenjem tuženog organa od 15.01.2015. godine stekao pravo na prijevremenu povoljnu starosnu mirovinu na temelju odredbe člana 4. točka 3. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata jer je u času sticanja te mirovine imao 59. godina života, 30 godina i 2 mjeseca penzijskog staža i 3 godine i 8 mjeseci radnog staža čime je stekao pravo na najnižu mirovinu u iznosu od 326,17 KM. Po ocjeni tužitelja odredba člana 40. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju je neustavna u pogledu da samo osiguranik može sticati starosnu mirovinu prema odredbama istog zakona, a da to ne mogu korisnici drugih prava točnije kakav je tužitelj i to kao korisnik prijevremene povoljnije starosne mirovine. Radi svega naprijed navedenog tužitelj predlaže da Kantonalni sud u Novom Travniku tužbu uvaži, drugostupanjsko rješenje kao i prvostupanjsko rješenje organa uprave poništi i predmet vrati prvostupanjskom organu na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na tužbu tuženi organ ističe da osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon, lični interes tužitelja zasnovan na zakonu, stoga tuženi ostaje kod rješenja u cijelosti i predlaže da sud donese presudu kojom će tužbu tužitelja odbiti kao neutemeljenu.

Cijeneći zakonitost osporenog akta u granicama zahtjeva iz tužbe i razloga tužbe u smislu odredbe člana 34. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine F BiH“ broj: 9/05) sud je zaključio da je postupak koji je prethodio donošenju prvostupanjskog rješenja pravilno proveden, da je rješenje pravilno i na zakonu temeljeno, da je činjenično stanje koje je bilo odlučno za rješavanje ove upravne stvari potpuno i pravilno utvrđeno i da je na takvo činjenično stanje pravilno primijenjeno materijalno pravo, te da je tuženi ispravno postupio kada je žalbu tužitelja odbio pozivajući se na odredbu člana 237. st. 1. Zakona o upravnom postupku („Sl. novine F BiH“ br. 2/98 i 48/99).

Prema stanju spisa predmeta proizlazi da je tužitelj dana 25.12.2014. godine tuženom podnio zahtjev za priznavanje prava na prijevremenu povoljniju starosnu mirovinu po članu 4. stavak 3. (razvojačeni/demobilizirani pripadnici oružanih snaga R BiH, Armija R BiH, HVO i MUP) Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata (Službene novine F BiH 41/2013) ,te da je prvostupanjski organ dana 15.01.2015. godine donio rješenje broj:1810-4215/14-1 kojim je tužitelju kao pripadniku Oružanih snaga R BiH priznao pravo na prijevremenu povoljniju starosnu mirovinu u mjesečnom iznosu od 326,17 KM počevši od 04.12.2014. godine, na koje rješenje je tužitelj uložio žalbu, a ista je odbijena rješenjem tuženog od 30.06.2015. godine.

Rješavajući po zahtjevu tužitelja od 13.12.2018 godine prvostupanjski organ je donio rješenje broj: FZ9/2/1-35-1-76830-3/18 (matični broj 1132642618) dana 03.04.2019.

godine kojim je odbio kao neosnovan zahtjev tužitelja za ponovni obračun mirovine uz obrazloženije da nisu dostavljeni nikakvi dokazi koji bi mogli dovesti do drugačijeg rješenja, a koje rješenje je od strane drugostupanjskog organa dana 02.09.2020. godine poništeno po žalbi tužitelja i predmet je vraćen prvostupanjskom organu na ponovni postupak i odlučivanje.

Postupajući po uputi drugostupanjskog organa u ponovljenom postupku prvostupanjski organ je pozvao tužitelja dana 15.06.2021. godine kako bi ga upoznao o stanju spisa te raspravio na šta se točno odnosi zahtjev tužitelja podnesen dana 13.12.2018. godine. Nakon provedenog postupka prvostupanjski organ je donio rješenje dana 16.09.2021. godine kojim je odbio zahtjev tužitelja za izračunavanje mirovine po Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH pozivajući se na odredbe članka 40. naprijed navedenog zakona, kao i na odredbu članka 16. stavak 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata. Nezadovoljan predmetnim rješenjem tužitelj je uložio žalbu zbog pogrešne primjene procesnog prava, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, a koja žalba je rješenjem drugostupanjskog organa odbijena.

Imajući u vidu ovakvo činjenično stanje to se po ocjeni ovog suda tužba tužitelja pokazuje kao neosnovana. Naime, činjenično stanje utvrđeno u upravnom postupku je podloga za rješavanje upravnog spora. U upravnom sporu sud cijeni zakonitost osporenog konačnog upravnog akta, jer je i sam spor nastao uglavnom oko njegove zakonitosti, zbog formalno-pravne ili materijalno-pravne naravi. Stoga sud u upravnom sporu samo ispituje (kontrolira) i utvrđuje da li je pravilno proveden upravni postupak i pravilno primijenjeno procesno i/ili materijalno pravo u rješavanju upravne stvari. Dakle, sud raspravlja pravno pitanje tako što cijeni, je li pravilno proveden upravni postupak i da li je pravilno primijenjen procesni i materijalni propis na činjenično stanje utvrđeno u prvostupanjskom i drugostupanjskom upravnom postupku i temeljem svega utvrđuje da li je u formalno-pravnom i materijalno-pravnom smislu pravilno donesen osporeni upravni akt.

Prema tome, pravilo je da se sud oslanja na činjenično stanje koje se nalazi u upravnom aktu i spisu upravnog predmeta koji je sudu dostavljen, jer prema Zakonu o upravnim sporovima nije zadaća suda da neposredno obavlja određene upravne radnje u vezi sa utvrđivanjem činjeničnog stanja, već je to primarno zadaća nadležnih upravnih organa (prvostupanjskog i drugostupanjskog) koji su u upravnom postupku rješavali i donijeli osporeni upravni akt.

Obzirom da u upravnom postupku koji je prethodio osporenom rješenju drugostupanjski upravni organ utvrdio da prvostupanjski organ nije pravilno utvrdio na što se točno odnosi zahtjev žalitelja/tužitelja podnesen dana 13.12.2018. godine, te da nije postupao u skladu sa odredbom članka 8. stavak 1., 15. i članka 141. stavak 3. Zakona o upravnom postupku i na taj način nije omogućio tužitelju da učestvuje u postupku i izjasni se o svim okolnostima, to je pravilno odlučio tuženi kada je uvažio žalbu tužitelja od 07.05.2019. godine, te poništio osporeno rješenje prvostupanjskog organa uprave, te vratio prvostupanjskom organu na ponovni postupak i odlučivanje i naložio da se u ponovnom postupku raspraviti na što se točno zahtjev odnosi zahtjev tužitelja s obzirom da je tužitelj ostvario i koristi pravo na prijevremenu starosnu mirovinu, pri čemu će imati u vidu činjenicu da je pravomoćnim rješenjem od 15.01.2015. godine odlučeno o pravu tužitelja na prijevremenu starosnu mirovinu.

Iz stanja spisa se utvrđuje da je u ponovnom postupku prvostupanjski organ u cijelosti postupao u skladu sa uputama drugostupanjskog organa i omogućio tužitelju da učestvuje u postupku, a što proizlazi iz Izjave na zapisnik sačinjene dana 15.06.2021. godine u službenim prostorijama FZ MIO/PIO KAS Travnik uz prisutnost stručnog suradnika za pružanje pravne pomoći i tužitelja, te je nakon provedenog postupka prvostupanjski organ donio rješenje kojim je odbio zahtjev tužitelja za izračunavanje mirovine po Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH pozivajući se na odredbe članka 40. naprijed navedenog zakona, kao i na odredbu članka 16. stavak 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata, a koje rješenje je potvrđeno osporenim rješenjem.

Dakle, imajući u vidu da je tužitelju kao pripadniku Oružanih snaga R BiH rješenjem od 15.01.2014. godine priznato pravo na prijevremenu povoljniju starosnu mirovinu u mjesečnom iznosu od 326,17 KM počevši od 04.12.2014. godine, na koje rješenje je tužitelj uložio žalbu, a ista je odbijena rješenjem tuženog od 30.06.2015. godine, stoga je rješenje tuženog od 15.01.2014. godine postalo pravomoćno imajući u vidu da tužitelj nije koristio pravni lijek na rješenje drugostupanjskog organa od 30.06.2015. godine, a iz sadržaja rješenja proizlazi da je u istom data precizna pouka o pravnom lijeku: „protiv ovog rješenja nezadovoljna stranka ima pravo tužbe Kantonalnom sudu u Novom Travniku u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se predaje sudu neposredno ili poštom preporučenom u dva primjerka. Tužba se može izjaviti i na zapisnik kod suda“.

Stoga se pravilno tuženi organ poziva na odredbu članka 16. stavak 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata kojim je propisano kada korisnici povoljnijih mirovina ispune uvjete na starosnu mirovinu u skladu sa Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH, Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje će po službenoj dužnosti utvrditi iznos mirovine prema propisima iz mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja nakon čega će se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine financirati samo razlika između iznosa mirovine utvrđene ovim zakonom i mirovine obračunate prema Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH pri čemu se neće mijenjati iznos mirovine utvrđen u skladu sa ovim zakonom .

Dakle u konkretnom se radi o načinu financiranje već utvrđene mirovine , pri čemu iznos mirovine ostaje nepromijenjen , a rješenje se donosi u postupku po službenoj dužnosti kako to jasno propisuje članak 16. stavak 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata.

Odredbom članka 40. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH pravo na starosnu mirovinu ima osiguranik kada navršši 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, odnosno najmanje 20 godina penzijskog staža ili kada navršši 40 godina staža osiguranja bez obzira na godine života.

Dakle kako to pravilno navodi drugostupanjski organ tužitelj nema status osiguranika, imajući u vidu da je tužitelj već korisnik mirovine, to je drugostupanjski organ svoju odluku donio pravilnom primjenom odredbe članka 16. stavak 6. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja obrambeno oslobodilačkog rata, a u vezi sa odredbom članka 40. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, cijeneći zakonitost osporenog upravnog akta, ovaj sud je zaključio da je postupak koji je prethodio donošenju osporenog rješenja pravilno proveden, da je pobijano rješenje pravilno i na zakonu temeljeno, te da je tuženi u obrazloženju osporenog rješenja dao jasno obrazloženje zbog čega tužitelj nema status osiguranika, te zbog čega je tužitelj odbijen zahtjev za obračun mirovine prema članu 40. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH, stoga je ovaj sud primjenom članka 36. stavak. 2. Zakona o upravnim sporovima F BiH a u vezi sa člankom 28. stav 1. Zakona o upravnim sporovima F BiH odlučio kao u izreci..

Pouka:

Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.
(čl. 40 Zakona o upravnim sporovima).

Zapisničar
Ivana Čorić-Žderić, v.r.

Predsjednik vijeća
Senad Begović, v.r.